

Soutěžněprávní aspekty porušení ochrany osobních údajů

JUDr. JAROSLAV DENEMARK, Praha*

Dle GDPR má každý členský stát povinnost určit dozorový úřad, jenž dohlíží nad dodržováním závazných pravidel ochrany osobních údajů. Před Soudním dvorem Evropské unie nicméně vyvstala otázka, zda může porušení ochrany osobních údajů naplňovat skutkovou podstatu zneužití dominantního postavení na relevantním trhu a zda takové porušení osobních údajů může incidenčně vyslovit orgán dohlížející nad pravidly hospodářské soutěže. K dané věci již bylo zveřejněno stanovisko generálního advokáta, které na tuto otázku dává předběžnou odpověď, jež se zdá být souladná s tendencemi Soudního dvora Evropské unie. Zároveň je vhodné se podívat na otázku propojení ochrany osobních údajů a nekalou soutěž na úrovni soukromého práva.

I. Úvod

Ve smyslu čl. 77 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále pouze „GDPR“) může každý subjekt údajů podat stížnost u některého dozorového úřadu určeného členským státem v souladu s čl. 51 odst. 1 ve spojení s čl. 54 GDPR. Dle § 50 odst. 1 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (dále pouze „ZZOÚ“), je tímto úřadem na území České republiky Úřad pro ochranu osobních údajů (dále pouze „ÚOOÚ“).

Lze tedy konstatovat, že ÚOOÚ je jediným správním orgánem na území České republiky, který může (případně má povinnost) plnit úkoly stanovené v čl. 57 GDPR a § 54 ZZOÚ, mezi něž mimo jiné patří monitorování a vymáhání uplatňování GDPR¹, zabývání se stížnostmi podanými subjekty údajů či subjekty dle čl. 80 GDPR a jejich prošetření² a především projednávání přestupků a ukládání pokut³ v případě porušení pravidel ochrany osobních údajů.

Bylo by však možné, aby jiný dozorový úřad, v tomto konkrétním případě Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, udělil pokutu za zneužití dominantního postavení dovozeného z nezákonného zpracování osobních údajů?

Touto otázkou se čerstvě zabýval generální advokát Athanasios Rantos ve svém stanovisku k probíhajícímu případu

Meta Platforms Inc. v. Bundeskartellamt před Soudním dvorem Evropské unie.⁴

Příspěvek má tak za cíl pokrýt především problematiku možného uložení sankcí ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v případě porušení pravidel ochrany osobních údajů ze strany podnikatele na základě analýzy uvedeného stanoviska generálního advokáta. Příspěvek se také dotkne možnosti soukromoprávního vymáhání porušení pravidel nekalé soutěže v případě nedodržení pravidel ochrany osobních údajů.

II. Zneužití dominantního postavení nezákonným sběrem osobních údajů

V daném případě se měla společnost Meta Platforms, Inc. (dále pouze „společnost Meta“) dopustit zneužití svého dominantního postavení sběrem osobních údajů uživatelů z několika provozovaných aplikací (Facebook, WhatsApp, Instagram) společností Meta a z jiných „externích“ stránek, jež mají zabudovaný *plug-in* umožňující sběr těchto dat,⁵ a z cookies uživatelů uložených na jejich zařízení. Tyto sbírané údaje pak byly společností Meta propojovány tak, aby mohl být vytvořen podrobný profil uživatelů (často automatizovaným způsobem) a následně byly tyto údaje tvořící profil uživatelů užity společností Meta k nabízení cílené reklamy.⁶

Základní myšlenkou je, že společnost Meta zneužila své dominantní postavení na trhu sociálních sítí pro soukromé uživatele tím, že sbírala, shromažďovala a využívala velké množství dat o uživatelích skrz různé platformy, ať už v rámci koncernu, nebo od třetích stran. Tím posilovala své dominantní postavení, čímž docházelo k větším ziskům z prodeje cílené reklamy, přičemž takové zpracování údajů bylo s ohledem na nedostatečné informování uživatelů (subjektů údajů) nezákonné.⁷

Byť je tak na první pohled linka mezi ochranou osobních údajů a zneužitím dominantního postavení ne příliš zřetelná, v daném případě si lze propojení představit. Pokud určitý podnik operuje s velkým množstvím osobních údajů, přičemž některé operace s těmito údaji jsou vedeny úmyslem upevnění dominantního postavení a generováním vyššího zisku na úkor ochrany osobních údajů, může se tento podnik dopustit zneužití dominantního postavení.⁸

⁴) Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/21, *Meta Platforms Inc., Meta Platforms Ireland Limited, Facebook Deutschland GmbH v. Bundeskartellamt za účasti Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.*, EU:C:2022:704.

⁵) Taktéž nazýván „*add-on*“ je software, který umožňuje stránce přidat určité mechanismy, aniž by byl pozměněn zdrojový kód této stránky jako takový. Zjednodušeně řečeno lze říci, že se jedná o vložení programu třetí strany do svého programu, aniž by byl hostitelský program pozměněn.

⁶) Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, body 10–11.

⁷) Tamtéž, body 11–12.

⁸) *Nonnemann, F* Ochrana osobních údajů jako součást širší regulace využití dat. Právní rozhledy, 2021, č. 11, s. 400.

* Autor je advokátním koncipientem působícím ve Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kanceláři a interním doktorandem na katedře evropského práva Právnícké fakulty Univerzity Karlovy (<https://orcid.org/0000-0002-8304-1312>).

¹) Čl. 51 odst. 1 písm. a) GDPR.

²) Čl. 51 odst. 1 písm. f) GDPR.

³) § 54 odst. 2 písm. d) ZZOÚ.

Alaspoň takto danou situaci posoudil německý *Bundeskartellamt*⁹ a uložil společnosti Meta zákaz výše popsaného zpracování osobních údajů na základě podmínek platformy Facebook a dále opatření k ukončení protiprávní činnosti.¹⁰ Celá věc se dostala před německé soudy. Následně byla Soudnímu dvoru Evropské unie položena předběžná otázka týkající se mimo jiné možnosti uložení sankce ze strany orgánu ochrany hospodářské soutěže (tj. odlišného orgánu než ustanoveného dle čl. 51 odst. 1 GDPR) podnikatelskému subjektu za porušení předpisů o ochraně osobních údajů.

Odpověď generálního advokáta na tuto otázku vychází předně z posouzení, co dozorový orgán ve smyslu pravomocí svěřených dle čl. 102 SFEU může učinit pro posouzení hospodářské soutěže na základě výkonnosti,¹¹ tj. zda chování dotčeného podniku představuje „použití prostředků, kterými se řídí běžná hospodářská soutěž“.¹²

Tedy pro posouzení, zda jednání dominantanta spadá ještě pod hospodářskou soutěž na základě výkonnosti, nebo vybočuje z jejích definičních znaků, čímž by došlo jednáním podniku ke zneužití dominantního postavení, může být nutné posoudit soulad nebo nesoulad jeho jednání s jinými právními předpisy, včetně například GDPR.¹³

V takovém případě tedy dochází k incidenční kontrole norem GDPR, tj. k zodpovězení předběžné otázky, jejíž zodpovězení může následně určit povahu jednání v rámci relevantního trhu v souladu či nesouladu s pravidly hospodářské soutěže.¹⁴

Přezkum pravidel GDPR ovšem nemůže být svévolný, když samo GDPR vyzývá k důslednému jednotnému uplatňování v celé Evropské unii.¹⁵ Ve stanovisku je nicméně poukázáno na fakt, že byt' GDPR stanovuje přesná pravidla pro spolupráci mezi dotčenými dozorovými úřady (ve smyslu čl. 51 odst. 1 GDPR), není stanoven proces ani zásady spolupráce mezi dozorovými úřady dohlížejícími nad dodržováním usta-

novení GDPR a jinými dozorovými úřady (jako těmi majícími pravomoci dle čl. 102 SFEU).¹⁶

Generální advokát tak dále vychází z obecné zásady loajální spolupráce unijního *acquis* vyjádřené v čl. 4 odst. 3 SEU.¹⁷ S ohledem na tuto skutečnost musí tedy orgán pro dohled nad hospodářskou soutěží v případě výkladu ustanovení GDPR informovat příslušné dohledové úřady ve smyslu čl. 51 odst. 1 GDPR¹⁸ a zároveň se řídit výkladem příslušných ustanovení GDPR daným příslušným vedoucím dozorovým úřadem.¹⁹

Nadto, pokud orgán dohlížející nad hospodářskou soutěží informuje dozorový orgán dohlížející nad ochranou osobních údajů o svém vyšetřování a dozorový orgán nad ochranou osobních údajů shledá, že by sám *ex officio* měl zahájit prošetření porušení pravidel ochrany osobních údajů, musí s ním orgán dohlížející nad hospodářskou soutěží spolupracovat a případně vyčkat na rozhodnutí dozorového orgánu nad ochranou osobních údajů.²⁰

V dané věci byly výše uvedené podmínky splněny, a navíc byl informován i vedoucí dozorový úřad v Irsku.²¹ V tomto ohledu tak mohl *Bundeskartellamt* rozhodnout o zneužití dominantního postavení společností Meta pro porušení ustanovení GDPR.²²

Stanovisko generálního advokáta v dané věci předeslalo další důležitá vodítka s ohledem na to, co může být zneužitím dominantního postavení v případě neoprávněného zpracování osobních údajů.

Generálním advokátem je poukázáno na skutečnost, že v případě tak rozsáhlé profilace, kterou společnost Meta provádí, je možné, že jsou při tom zpracovávány zvláštní kategorie osobních údajů ve smyslu čl. 9 GDPR.²³ Společnost Meta má totiž přehled o tom, jaké stránky uživatelé navštěvují, co vyhledávají, přidávají do nákupních košíků, jaké produkty je zajímají více dle pohybu kurzoru myši na webových stránkách, při jaké příležitosti používají tlačítko „like“ apod. Zde je důležité poznamenat, ostatně jak generální advokát činí, že je rozdíl mezi zpracováním zvláštních kategorií osobních údajů a zpracováním osobních údajů, které sice *a priori* nespádají pod kategorii čl. 9 GDPR, nicméně mohou do této kategorie spadat v případě, kdy při jejich zpracování lze dojít k takovým

⁹ Obdoba našeho Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

¹⁰ Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, bod 22.

¹¹ Z anglického *competition on the merits* OECD tento pojem vymezuje (<https://www.oecd.org/competition/mergers/37082099.pdf>) jako možnost dominantního podniku zapojit se legálně do jednání vymezené tímto pojmem, byt' důsledkem tohoto jednání je, že konkurenční soutěžitelé jsou nuceni opustit trh nebo je jim vstup na relevantní trh znemožněn. Dle judikatury Soudního dvora Evropské unie tak soutěž na základě výkonnosti předpokládá například zlepšení kvality výrobků či poskytovaných služeb (rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci T-612/17, *Google LLC., Alphabet Inc. v. Komise*, EU:T:2021:763, bod 159 a násl.), případně předpokládá, že nevzniká újma spotřebitelům způsobená buď přímo, nebo nepřímo prostřednictvím narušení hospodářské soutěže jako takové (rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-209/10, *Post Danmark*, EU:C:2012:172, bod 25).

¹² Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, body 23–24.

¹³ Tamtéž, bod 23.

¹⁴ Tamtéž, bod 24.

¹⁵ Čl. 51 GDPR.

¹⁶ Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, body 26–27.

¹⁷ Čl. 4 odst. 3 SEU: „Podle zásady loajální spolupráce se Unie a členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících se Smlouvou.“

¹⁸ Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, bod 29.

¹⁹ Tamtéž, bod 30.

²⁰ Tamtéž, bod 31.

²¹ Jenž je ve smyslu čl. 56 GDPR příslušným vedoucím dozorovým úřadem, když hlavní operace společnosti Meta na území Evropské unie jsou řízeny společností usazenou v Irsku. Viz například Závazné rozhodnutí 2/2022 ohledně námitek vznesené k návrhu rozhodnutí irského dozorového úřadu týkajícího se společnosti Meta Platforms Ireland Limited dle čl. 65 odst. 1 písm. a) GDPR.

²² Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, bod 33.

²³ Tamtéž, bod 36.

závěrům o uživateli, které již do zvláštní kategorie osobních údajů spadají.^{24, 25}

Generální advokát dále podotýká, že ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) GDPR existuje výjimka ze zákazu zpracovávat citlivé osobní údaje stanoveném v čl. 9 odst. 1 GDPR, jež stanoví, že zpracování je možné, týká-li se osobních údajů zjevně zveřejněných subjektem údajů. Pojem „zveřejnění“ musí být vykládán za přísně stanovených podmínek, přičemž v dané situaci by zveřejněním mělo být zobrazení internetových stránek, vložení citlivých údajů na stránky a interakce s obsahem na stránkách sociálních sítí.

Souhlasím se závěry stanoviska, že zobrazení určitých internetových stránek či vložení citlivých údajů na tyto stránky nemůže být samo o sobě považováno za zveřejnění, protože subjektem údajů je předpokládáno, že tyto údaje budou přístupné pouze správci dané stránky. Interakce s obsahem na sociálních sítích dle generálního advokáta také nemůže být zveřejněním, protože uživatel předpokládá, že obsah uveřejňuje pouze určitému vymezenému okruhu osob.²⁶ S tímto již souhlasit nemůžu, protože soukromí na Facebooku či Instagramu lze nastavit tak, aby profil uživatele, včetně veškeré jeho aktivity, byl přístupný všem osobám bez ohledu na vymezený okruh. Na druhou stranu je nutné mít na paměti, že v daném případě se nejedná o *prima facie* zveřejnění citlivých osobních údajů (tj. jako takových), nicméně o informace, jež v souhrnu při profilaci mohou znamenat zpracování ve smyslu čl. 9 GDPR.

Byť tedy dle mého názoru v jednom ze tří argumentů generální advokát pochybil, nemění to nic na jeho konečném závěru, že sběr, shromáždění a profilování osobních údajů může za určitých okolností znamenat zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, přičemž nelze na takové zpracování uplatnit výjimku ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) GDPR.²⁷

Generální advokát vyslovil ještě jednu velmi zajímavou myšlenku, která může mít v případě potvrzení Soudním dvorem Evropské unie závažné důsledky pro praxi. Dle jeho názoru není možné považovat souhlas s cookies (v České republice dle § 89 odst. 3 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů) za souhlas se zpracováním zvláštních kategorií osobních údajů ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. a) GDPR.²⁸ V tomto smyslu je nutné se zamyslet, zda sbírané

analytické a marketingové cookies neumožňují sestavit podrobný profil návštěvníka webových stránek tak, aby takové zpracování mohlo spadat pod zpracování kategorií osobních údajů dle čl. 9 GDPR. To bude také samozřejmě záviset *ad hoc* na obsahu daných stránek (těžko si lze například představit možnost takového profilování pouze v rámci sbíraných cookies na stránkách, jež nabízejí koupi kuchyňského náčiní).

Dále se generální advokát zabývá otázkou, zda je popsání zpracování osobních údajů možné na základě zákonného důvodu dle čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR, tj. že zpracování je nezbytné z důvodu plnění smlouvy, případně na základě zákonného důvodu dle čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR, tj. že zpracování je nezbytné z důvodu oprávněného zájmu společnosti Meta.

V tomto smyslu je řečeno, že tak rozsáhlé profilování, jako je v daném případě, byť za účelem personalizace „*news feed*“ uživatelů na Facebooku, může být jen těžko odůvodnitelné nezbytností pro plnění smlouvy.²⁹ „Nezbytnost“ musí být totiž vykládána v tom smyslu, že je zpracování objektivně nezbytné pro plnění smlouvy a nesmí přitom existovat jiná realistická a méně rušivá řešení.³⁰

Subjekty údajů nemohou přiměřeně očekávat, že za účelem personalizace jejich „*news feed*“ bude docházet k tak rozsáhlému sběru, shromáždění a automatizovanému profilování údajů i z vnějších zdrojů mimo Facebook, případně jiné koncernové platformy, pročez nezbytnost plnění smlouvy nemůže být zákonným důvodem pro takové zpracování jako v předmětném případě.³¹

Nadto původ údajů ze zdrojů mimo Facebook je důvodem, proč nemůže být předmětné zpracování zákonné z důvodu oprávněného zájmu správce. Dle generálního advokáta nemůže být míra personalizace reklamy natolik nezbytná, aby odůvodňovala takový rozsah sběru údajů, tj. i z cizích zdrojů.³²

Jako poslední odpovídá generální advokát na otázku, zda je vůbec možné takovému dominantovi na vnitrostátním trhu sociálních sítí udělit souhlas tak, aby naplnil znaky svobodného, informovaného, konkrétního a jednoznačného projevu vůle. V této věci generální advokát uvádí zajímavou myšlenku, že samotný stav věci odrážející se v dominantním postavení společnosti Meta představuje jasnou nerovnováhu mezi uživateli a touto společností. Na druhé straně však generální advokát dodává, že dominance ve smyslu čl. 102 SFEU nemusí být relevantní z hlediska aplikace příslušných ustanovení GDPR *a vice versa* a nadto samotná dominance nemůže sama o sobě zneplatnit udělený souhlas se zpracováním osobních údajů, byť v režimu čl. 9 odst. 2 písm. a) GDPR.³³

²⁴⁾ Tamtéž, bod 39.

²⁵⁾ Jinými slovy, pokud dá uživatel „like“ na odkaz, jež přesměrovává na článek o homosexuálech, nelze tuto informaci považovat za citlivou samu o sobě, jelikož takový článek si může přečíst a „olajkovat“ kdokoliv bez ohledu na orientaci. Pouze pokud by tato informace společně s dalšími jednotlivými údaji vytvářela o osobě profil vypovídající o jeho sexuální orientaci, bylo by toto zpracování považováno za zpracování zvláštních kategorií osobních údajů ve smyslu čl. 9 GDPR. Nutno dodat, že je lhostejné, že takto sestavený profil je pravdivý. Důležitá je samotná **možnost** sestavení takového profilu. Viz tamtéž, bod 41.

²⁶⁾ Stanovisko generálního advokáta ve věci C-252/11, bod 44.

²⁷⁾ Tamtéž, bod 46.

²⁸⁾ Tamtéž, bod 45.

²⁹⁾ Tamtéž, bod 54.

³⁰⁾ Odkazem v témže bodu stanoviska na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-92/09 a C-93/09, *Volker und Markus Schecke a Eifer*, EU:C:2010:662, bod 86, a dále na pokyny *European Data Protection Board* č. 2/2019, bod 25.

³¹⁾ Tamtéž, bod 56.

³²⁾ Tamtéž, body 62–64.

³³⁾ Tamtéž, bod 75.

Generální advokát tak uzavírá, že platnost souhlasu musí být posouzena *ad hoc* s ohledem především na „případnou povinnost udělit souhlas se zpracováním jiných osobních údajů než těch, které jsou nezbytně nutné pro poskytování předmětných služeb, potřebu konkrétního souhlasu pro každý účel zpracování a potřebu zabránit tomu, aby odvolání souhlasu způsobilo újmu uživateli, který svůj souhlas odvolá“.³⁴ Nicméně udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů dominantovi na trhu nezákládá *ipso facto* jeho neplatnost.

III. Zmínka o jednání naplňujícím definici nekalé soutěže a porušení pravidel ochrany osobních údajů v Německu a částečně i v České republice

Dle české právní úpravy ochrany před nekalou soutěží může rušitelé žádat o zdržení se závadného jednání a odstranění závadného stavu osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno (§ 2988 ObčZ), a právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků (§ 2989 odst. 1 ObčZ). Nadto pokud uplatní tato práva spotřebitel, musí rušitel v případě některých kvalifikovaných skutkových podstat prokázat, že se nekalé soutěže nedopustil, případně že škoda spotřebiteli nebyla způsobena nekalou soutěží (§ 2989 odst. 2 ObčZ).

V Německu může nicméně po rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav, jakýkoliv další soutěžitel, byť daným jednáním není sám dotčen.³⁵ Při přijetí GDPR se tedy otevřela debata, zda budou moci soutěžitelé zasílat upozornění ostatním soutěžitelům s požadavkem, aby se zdrželi dalšího případného porušování GDPR. Přední otázkou tak nebylo, zda lze konstatovat nekalou soutěž na základě porušení GDPR, ale **kdo** má aktivní legitimaci se zdržení takového porušení domáhat (a též případně náhrady za takové porušení).³⁶

Ve výše uvedené otázce je německá judikatura rozdělena. Část rozsudků říká, že není možné se z postavení jiného soutěžitele domáhat ochrany před nekalou soutěží z důvodu porušení GDPR, protože

- 1) GDPR míří na ochranu jiných osob než soutěžitelů,
- 2) osoby oprávněné domáhat se ochrany z porušení GDPR jsou v nařízení jasně vymezeny a tento výčet je vyčerpávající a
- 3) výčet práv přiznaných GDPR je taxativní, a proto na ně nelze aplikovat další práva vyvěrající z úpravy ochrany před nekalou soutěží.³⁷

Část rozsudků naopak říká, že je možné se dovolat jednání představující nekalou soutěž v případě porušení GDPR ze strany soutěžitele, a to z důvodu, že

- 1) práva uvedená v GDPR nejsou taxativního charakteru a
- 2) porušení GDPR může jednoduše naplnit definiční znaky nekalé soutěže.³⁸

Ve smyslu výše uvedeného musím částečně souhlasit s oběma přístupy německých soudů (i německé akademie). Domnívám se, že ne každý soutěžitel se může domáhat porušení GDPR s odkazem na jednání naplňující znaky nekalé soutěže, a to i s odkazem na případ řešený Soudním dvorem Evropské unie ve věci C-401/17³⁹ a především na uzavřený výčet osob, jež se mohou domáhat ochrany osobních údajů, uvedených v čl. 77 a násl. GDPR, kterými jsou subjekty údajů dotčené porušením ustanovení GDPR, a případně v čl. 80 odst. 1 GDPR, kdy členské státy mohou určit neziskový subjekt, organizaci nebo sdružení založené ve veřejném zájmu a vyvíjející činnost v oblasti ochrany práv a svobod subjektů údajů ohledně ochrany jejich osobních údajů, jež se budou moci domáhat práv za subjekty údajů. Takové organizace lze ale jen stěží považovat za ostatní soutěžitele.

V České republice je situace o to jednodušší, že (jak je uvedeno výše) se pravidel soutěže v soukromém právu může dovolat pouze osoba, jejíž právo bylo ohroženo. Není však dle mého názoru nepředstavitelné, aby se soutěžitel dopustil porušením pravidel GDPR zároveň i nekalé soutěže, ať už naplňující pouze generální klauzuli, nebo některou z kvalifikovaných skutkových podstat.⁴⁰ Ostatně sama zákonná úprava ochrany před nekalou soutěží zdůrazňuje větší potřebu bránit spotřebitele (což se odráží v obrácení povinnosti důkazního břemene), tj. fyzickou osobu, jež je také vždy chráněna ustanoveními o zpracování osobních údajů.

S ohledem na ochranu spotřebitele je možný jednočinný souběh jednání naplňujícího znaky nekalé obchodní praxe⁴¹ s nekalosoutěžním jednáním.⁴² Takové jednání musí zároveň naplnit některou z praktik na tzv. černé listině dle přílohy č. 1 k zákonu č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, případně některou z kvazigenerálních klauzulí v samotném textu téhož zákona, a zároveň naplnit alespoň generální klauzuli o nekalosoutěžním jednání dle § 2976 odst. 1 ObčZ. S ohledem na ochranu osobních údajů

³⁸⁾ Tamtéž.

³⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-401/17, *Fashion ID GmbH & Co. KG v. Verbrauchenzentrale NRW eV. za účasti Facebook Ireland Ltd., Landesbeauftragte für Datenschutz und Informationsfreiheit Nordrhein-Westfalen*, EU:C:2019:629. V daném případě byla především řešena otázka, zda žaloby na ochranu osobních údajů mohou podávat i zájmová uskupení na ochranu spotřebitelů (respektive zda toto bylo možné ještě za účinnosti směrnice o zpracování osobních údajů).

⁴⁰⁾ Typicky si lze představit například dotěrné obtěžování dle § 2986 ObčZ.

⁴¹⁾ Ve smyslu zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a ve smyslu směrnice 205/29/ES o nekalých praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004.

⁴²⁾ *Ondřejová, D. Vztah právní úpravy nekalé soutěže a nekalých obchodních praktik. Obchodněprávní revue, 2017, č. 6, s. 176.*

³⁴⁾ Tamtéž, bod 77.

³⁵⁾ *Henrich, J. German Unfair Competition Law and the GDPR – Courts Are Indecisive about Parallel Remedies. European Data Protection Law Review 4, roč. 2018, č. 4, s. 515; v Německu se takové žádosti označují jako *Abmahnungen* (volně přeloženo jako varování, upozornění).*

³⁶⁾ Tamtéž, s. 516.

³⁷⁾ Tamtéž, s. 517 a 519.

jsou pak relevantní především agresivní obchodní praktiky, jež dle přílohy č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele zahrnují mimo jiné pokračování v nevyžádaném kontaktování spotřebitele. Takové jednání navíc může splňovat porušení ochrany osobních údajů, protože dochází k nezákonnému zpracování pro účely marketingu i v případě, kdy spotřebitel uplatní právo na výmaz, resp. právo vznést námitku s takovýmto zpracováním.

IV. Závěr

Pokud Soudní dvůr Evropské unie potvrdí výše analyzované stanovisko generálního advokáta, bude postaveno najisto, že orgány dohlížející nad hospodářskou soutěží budou moci ukládat sankce podnikům za zneužití dominantního postavení dovozeného z nezákonného zpracování osobních údajů. Bude nicméně nutno dbát především procesních pravidel vyplývajících ze zásady loajální spolupráce, tj. nutno o vyšetřování informovat dozorové úřady dle čl. 51 odst. 1 GDPR a spolupracovat s nimi, případně s vedoucím dozorovým úřadem, dbát především

rozhodovací činnosti těchto úřadů a jejich výkladů ustanovení GDPR a případně vyčkat na jejich rozhodnutí ve věci v případě zahájení řízení pro porušení pravidel ochrany osobních údajů.

Porušení pravidel ochrany osobních údajů může taktéž založit, především s ohledem na ochranu spotřebitelů,⁴³ jednání naplňující definiční znaky nekalé soutěže, a dožadovat se tak z tohoto titulu nejen zdržení se nebo nápravy právem reprobovaného stavu, ale taktéž náhrady vzniklé škody.

Weinhold Legal

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
Na Florenci 15, 110 00, Praha 1
+420 225 385 333
www.weinholdlegal.com

⁴³⁾ *Nonnemann, F op. cit. sub 8, s. 400.*

C. H. BECK DOPORUČUJE

Uřičař/Rámiš a kol.

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Komentář

2020 | vázané v plátně | 1 416 | 2 390 Kč

obj. číslo EKZ178

Komentář přináší podrobný výklad se zohledněním zkušeností z prvních dvou let účinnosti GDPR, včetně relevantních výkladových stanovisek, rozhodnutí i publikovaných názorů Úřadu pro ochranu osobních údajů a také vodítek Evropského sboru pro ochranu osobních údajů. Text zohledňuje i znění tzv. adaptačního zákona a tzv. změnového zákona a vychází také z aktuální verze návrhu nařízení o respektování soukromého života a ochrany osobních údajů v elektronických komunikacích – ePrivacy.

objednávejte pouze na

www.beck.cz